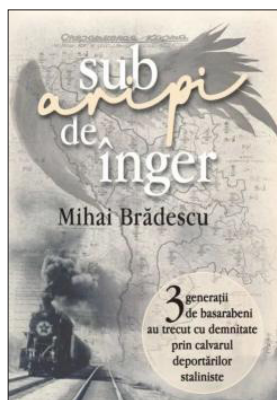

Abajur pentru o bibliotecă

Este un fapt bine cunoscut, prin grai viu, memoria se poate conserva la nivelul a patru generații. În contextul în care aceasta nu este fixată pe un suport fizic riscă să dispară în neant. Din această perspectivă, Istoria este una mai mult nescrisă, decât scrisă. Cu cât impactul emoțional provocat de actul narativ este mai puternic cu atât are șanse mai mari ca să fie dinamizată și transmisă mai departe.

Lucrarea elaborată de Mihai Brădescu, *Sub aripi de înger*, București, Litera, 2021, 448 p., ISBN 978-606-33-7855-3, este un dosar al memoriei de familie, al unor gospodari care au trecut prin calvarul deportărilor staliniste. Sau, așa cum notează plastic autorul în mottoul cărți: „Calvarul lor și al urmașilor continuă”. Este o lucrarea care deși marchează destinul concret al unor familii în ea se revăd, asemenea unei reflecții de oglindă, soarta a sute de mii de deportați. O altă dimensiune abordată în carte este cea a marginalizării sociale, a stigmatizării. „Dușmanii poporului” și urmașii acestora urmau să fie dispersați la periferia societății.

Lucrarea cu conținut documentar istoric poate fi încadrată în categoria surselor istorice (al documentului primar) de prin rang ce oferă secvențecadru ale unui subiect traumatizant din secolul XX, cel al mișcărilor de populație, ca formă punitivă extremă aplicată de regimul totalitar stalinist.

Din perspectiva decriptării formei de conținut se desprinde o operă eminemamente literară. Astfel, în egală măsură, cartea poate fi lejer inclusă în categoria romanelor de sorginte sadoveneană, ca formă și expresie, dar și una ce amintește de romanele-detectiv scrise de Agatha Christie. Or autorul se află într-un lung periplu al identificării de spații, oameni, de povești în povești.

În economia lucrării prevalează elementul *dorului*, centrat în jurul căminului familiei. Înstrăinarea de casă (*dezhădăcinarea*) a fost cel mai greu de suportat: „Trăiam acolo cu gândul la întoarcerea acasă”. Universul „acasă” include părinții și bunici, mulsul caprei, școala, scăldatul, Pomul de Crăciun, cuibul părintesc. Alteritatea este prezentă în capitoul „În lume”. Este fixată „cea dintâi plecare de acasă”, munca în munții Ural, munca în Kazahstan, serviciul militar etc.

Cartea este condimentată cu momente episodice din viața protagonistului.

Lucrarea este o reflecție a psihologiei unei popor aflat la periferia imperiului sovietic. Autorul își asumă trecutul cu demnitate, nu țintește răzbunarea („Nu vreau să judec pe nimeni”). Așa cum sugerează însuși titlul cărții, mesajul este unul cu conținut creștinesc, face referință la protecția Divinității, care survine în diferite momente dificile ale vieții. Este o carte a sfidării răului, a banalizării acestuia, și a promovării unor valori eterne, cele ale bunătății, ale omului blajin. Lucrarea constituie un dosar al memoriei justițiare. Este axioma poetei Ana Blandiana: „Atunci când justiția nu

reușește să fie o formă de memorie, memoria singură poate să fie o formă de justiție”.

European Federation of Associations and Clubs for UNESCO/Fédération Européenne des Associations et Clubs pour l'UNESCO. Anniversary/Anniversaire. Peace, 2021. Publication edited by/Publication dirigée par: Danila Popescu, Ana Dumitrescu, Ploiești, Editura Karta-Graphic, 2022, 260 p., ISBN 978-606-693-219-6.

Recenta apariție editorială evocă activitatea prodigioasă a Federației Europene a Asociațiilor și Cluburilor de sub egida Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), având drept laitmotiv o vocabulă tot mai recurentă – PACEA. Acest termen este inserat și de coordonatorii volumului, două ambasadoare ale instituției evocate, dr. Daniela Popescu și dr. Ana Dumitrescu, care în dedicația autografică dedicată Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan” țin să ne transmit „un gând de PACE tuturor!”. Volumul este unul bilingv, fiind elaborat în limbile engleză și franceză.

Lucrarea a apărut în contextul consemnării unor jaloane aniversare: 75 de ani UNESCO, 65 de ani de includere a României în componența UNESCO, 40 de ani ai Federației Mondiale a Asociațiilor și Cluburilor UNESCO, 20 de ani ai Federației Europene a Asociațiilor și Cluburilor. În *Prefața* cărții deputatul român Dragoș Gabriel Zisopol menționează faptul că „această publicație este o carte de vizită a UNESCO... ce militează pentru pace indiferent de barierele ideologice, culturale, politice și economice” (p. 7).

Un *Argument* privind contextul și necesitatea apariției cărții ni este oferit de coordonatoarele lucrării (pp. 11-12). Un scurt istoric al UNESCO este extras atât din alocuțiunea doamnei Audrey Azoulay, director general UNESCO (pp. 16-17), cât și din eseul întocmit de japonezul Noboru Noguchi, fost membru al Secretariatului UNESCO (pp. 19-25).

Dr. Daniela Popescu prezintă o viziune globală asupra eticii inteligenței artificiale (pp. 25-27) și a acțiunilor de diseminare a acestei probleme într-o suită de activități în România, Kazahstan și alte state, lucru încununat și cu Declarația de la Florența de Proclamare a Zilei Internaționale a Eticii Globale, semnate la 11 martie 2013 (pp. 29-30).

Senatorul James Rosappepe, ambasadorul SUA în România între 1998 și 2001 (p. 31) și Clubul Alumnus (p. 34-36) au transmis mesaje călduroase în legătură cu momentul fastuos.

Referitor la activitatea României în cadrul programelor UNESCO, deseori pline de sinuozități, s-a referit poetul și politicianul spaniol Federico Mayor Zaragoza (pp. 39-43), istoricul francez Matei Cazacu (pp. 44-54), Sorin Dumitrescu (1928–2020), inginer român, director al Direcției Științifice UNESCO, omul care „l-a învins pe Ceaușescu” (pp. 55-63), Ana Dumitrescu (fiica lui Sorin Dumitrescu), doctor în istoria artelor la Universitatea de Paris I, funcționar în Sectorul cultură UNESCO (pp. 64-89), diplomatul român Dumitru Preda (pp. 90-97), secretarul general al Comisiei Naționale Franceze pentru UNESCO Alexandre Navarro (pp. 98-101), doctoranda Carmen Emanuela Popa (pp. 102-106).

Un capitol aparte este consacrat Federației Mondiale a Asociațiilor și Cluburilor UNESCO, despre activitatea căreia ne relatează Jay Kun Yoo (pp. 109-110), Patrick Gallaud (pp. 111-114), Eiji Hattori (pp. 115-118), Lijun Song (pp. 119-120), Everton F. Hannam, Bolat Akchulakov (pp. 122-124), Francis Pang (pp. 125-126), Mustafa Badreddine (pp. 127-128), Ardiouma Sirima (pp. 129-136), Luis Otávio Palhari (pp. 137-138), Mokhtar Farhat (pp. 139-140), Lyudmila Skosyrskaya și Dmitry Vaskov (pp. 141-142).

Realizările desfășurate pe parcursul a două decenii de Federația Europeană a Asociațiilor și Cluburilor au fost prezentate de Alexandru Mironov (pp. 145), Daniela Popescu Mihaela Varga (pp. 146-151), Daniela Popescu (pp. 152-171), Fernando Morais Guedes Pinto (pp. 173-176), George On. Christophides (pp. 177-182), Lionel Vinour (pp. 183-185), Maria Paolo Azzario (pp. 186-197), Marietta Bantchev (pp. 198-202), Alberto Guerrero Fernandez (pp. 203-204), Juan Antonio Vera Casares (pp. 205-206), Ioannis Maronitis (pp. 207-2008) Julia Averina (pp. 209-210), Eduard Geshev (pp. 211-213), Dzmitry Subtselny (pp. 214-218), Andrei Vasiliu (pp. 219-221), Milica Dromniaković (pp. 227-230), Dan Laurențiu Milici (pp. 231-232), Daniela Popescu (pp. 233-255).

Lucrarea este elaborată în condiții poligrafice excelente, fiind însoțită de bogate surse iconografice.

Metafizica mesajului transmis de autorii internaționali ai lucrării prezentate este că doar prin Pace se pot zidi valori autentice, durabile în timp. Punțile culturale constituie infrastructura păcii mondiale. Cultura și promovarea Păcii este unica șansă de a supraviețui unei lumi tot mai tumultuoase.

Ion Valer XENOFONTOV, doctor în istorie